

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

TÁRSADALMI, KÖZMŰVELŐDÉSI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI MEGYEI KÖZLÖNY.

Megjelenik hetenként háromszor: vasárnap, kedden és esütőrtökön. Szerkesztővel értekezhetni: naponta délelőtt 11 óratól 12-ig.

Egyes számok 10 kr-ért úgy a kiadóhivatalban, mint Muzsik és Partics könyv- és könyvnyomtatás, valamint Schön Adolf könyvkereskedésében és Hay Fani dohánytözsédjében kaphatók.

Keddi szám ára 5 kr.

Hirdetések és előfizetések lapunk számára főtvetnek helyben: Muzsik és Partics könyv- és könyvnyomtatás, Schön Adolf könyvkereskedésében, valamint hirdetések és nyilvéri közlemények egy a fővárosi mint a külföldi összes hirdetési irodákban.

ELOFIZETÉSI D	
vidéken hármas havonta:	
Egész évre	9 frt — kr.
Fél évre	4 — 50
Negyed évre	2 — 25
Néptanítóknek vidéken:	
Egész évre	7 frt — kr
Fél évre	3 — 50
Negyed évre	1 — 75
Szerkesztési iroda:	
Sólet- s csendes-utca sarkán, Hofeneder-féle házban, hogy minden a lap szellemi részét illeto kizárólag, küldendő.	
Bármitelenképpen nem fogadják el. Köszönetek megvárakozással.	

ELOFIZETÉSI D	
vidéken hármas havonta:	
Egész évre	8 frt — kr.
Fél évre	4 — 50
Negyed évre	2 — 25
Néptanítóknek helyben:	
Egész évre	6 frt — kr
Fél évre	3 — 50
Negyed évre	1 — 50
Kiadó hivatal:	
Sólet- s csendes-utca sarkán, Hofeneder-féle házban, hogy az előfizetés és hirdetések küldendők.	

H I R E K.

Kiállítás összes tudósításai vagy a szabadkai vagy a helybeli postánál történt rendtelenségnek fogva egytől-egyig elküldték mai számunkra, dacára annak, hogy idején adattak fel. Kérjük ezért olvasóink b. elnézését.

(Beküldetett.) Több oldalról kaptunk panaszt arra vonatkozólag, hogy a tegnapi nap zaporosa alkalmával a felgyűlt vizek több utcában — a helyett, hogy valami rendes lefolyást vettek volna, egyik-másik ház kapuzata alatt omlottak be az udvarra, kiöntéssel fenyegetve az illeto hazbelieket. Ilyen, a járdákon való közlekedést is elzart vízösszefordásoknak magunk is tanui voltunk. A beérkezt panaszok e bajnak okát a külvilágban nem gondozott vízvezető árkok helytelen rendszerében keressük. Mielőtt a tárgyhoz hozzászólnánk: az utca-árkólások és vízvezetők ügyét a városi hatóságunk sürgös figyelmébe ajánljuk, mert a kiállításban lévő oszlopok a legnagyobb kellemetlenségek és károknak lesznek kitéve.

A király Szegeden. Szeged városa mindent elkövet, hogy a felségé oda érkezése alkalmára minél nagyobb díszben legyen. A rendező bizottságok körében sűrűn folynak a tanácskozások, hogy a középületek mikép díszítsenek a királigaz és tisztelettel milyen legyen. Eddig csak a díszítés tekintetében jutott a tanácskozás eredményre, a mennyiben utóbbi ülésben megállapították a díszítés alapelveit. A díszítéssel a bevónulási vonalra helyezik a legfőbb súlyt és a bizottság működése első sorban arra irányul, hogy a felségé bevónulásának útját lehetőleg impozánssá tegye. A bevónulási vonal díszítése diadalvonal, obeliszkok, zászlók és fenyőgírandókkal fog állni. A boldogösszony-sugarú bejaratánál a

Gizella-téren egy nagyszabású diadalkapu épül, a mely egészen stílszerű szerkezettel fog bírni, a sugarú egész szélességében kiterjed és három bejárattal készül. Ezt a diadalkaput kivilágításra is előkészítik. A Tisza Lajos-körút felső végénél a Tiszával szemben, a körútnak azon pontján, a hol a díszmenet a Tiszapartira fog kanyarodni, egy diadalvétel építenek, a mely szinten nagyobb zászló lesz s oly széles, hogy a körutat a két oldalán álló épületsorokig átöleli. Az obeliszkokat szintén impozáns alakban és stílyben tervezik, gipszből modellirozott szimbolikus alakokkal. Az induláshoz elott az októgonban 3 obeliszk lesz elhelyezve, mindenik különböző jellemzőes ábrázolással. A Tisza Lajos körút vonalán 10—15 obeliszk lesz felállítva, ezek magassága 10 méter lesz; a körútnak azon a pontján, a hol a budapesti-sugarú metszi, egy a többinél impozánssal s 15 méter magasságú obeliszk gipsz-modellja az árvíz-katasztrófa ábrázolja, amaz irány felé mutatva, a honnet a romboló elem a városba ömölött. A bevónulási vonalon 20 méternyi távolságokban oriaszi lobogók lesznek felvonva, melyeket apró zászlók és címerek öntönek. Ezekhez a lobogókhöz támaszkok is a fenyőgírandó-lásdítás, a mely az egész vonalat végig futja. Tribünök több helyt lesznek felállítva. A bevónulási vonalon kívül azok az utcák, a melyeken át ő folségé a városban szíjlemtet lesz, szintén izlésesen díszítve lesznek. Szegeden az a hír van elterjedve, hogy a király Tapét, ezt a kis falut is meglátogatta, mert megtekintni a vedlőteket is s e végül Tapén keresztül megy. A királyi biztos figyelmeztette a tápéket e körülményre s figyelmeztette, hogy az utakat javítsák ki. A tápékek nagy örömmel vallalkoznak még nagyobb áldozatra is. — A polgárleányok egyenruhás díszlete elmarad, mert a rendezőség jobbnak találta, hogy a hajadonok rendes ruhákban jelenjenek meg.

A király Szegeden. Az izraelita hitközség VII. ker. képviselő elnöke Dr. Szilasi Pálóf atyart küldött a zombori hitközség elnökéhez, hogy a király fogadtatásához a különböző községek is küldőtséggel lesznek képviselve, mely alkalomra öt tagú bizottság

lesz kiküldve, a miért is felszólítja a zombori hitközséget, hogy az ő részéről küldendő 10-12 tagú bizottság, a mely az ő részéről bejelentkezett. Atyart szerint az 5 tagú bizottságunk okvetlen magyar dicsőségülhahban kell megjelenni.

Névváltoztatás. Béka József barackai illetőségű budapesti lakos vezetéknevét „Békési”-re változtatta.

Jég. Tegnapelőtt 17° fok hőmérség mellett a déli orkánok, ott perenzai időtartamát meggyora nagysága jég esett, a mit egész tartós eros eső követt.

Pancsova város levótárnokának, Pflüg Gyulának legyelemi ügyében a belügyminiszterium hatályon kívül helyezte a városi közgazgatási bizottságunk márcz. hó 13-án hozott ama határozatát, melyvel Pflüg Gyulát illetésőt a fizetésétől fellegúszolták, egyáltalán elrendelte a fellegúszott tisztviselőnek azonnali való visszahelyezését.

Névváltoztatás. Bergel József ó-morovicsai illetőségű budapesti lakos saját, valamint kiskörnyékű névű fia vezetéknevét „Bergesi”-re kelt átvaltoztatása belügyminiszteriumi rendelettel megengedett.

Női szépek arcképcsarnoka. Az 1883-iki országos kiállítás központi bizottsága elhatározta, hogy a kiállítás fényképeseti csoportjában „női szépek arcképcsarnoka” címen külön osztályt rendez, mely hivatala lesz a magyarországi szépnők országos szövetségének fényképeseti arcképekkel való kiállításban bemutatni. E kiállítás a többi fényképeseti tárgyakat elkövetve egy csoportban fog felállítani, a nélkül azonban, hogy az arcképek arcképek egymás közt szépek szempontból verseny tárgyat képeznek. A kiállítás fényképeseti arcképek tulajdonosának beleegyezését igényel tartoznak s az e célra előállított fényképek egy-egy példányt a kiállítás országos bizottságának 1884. év május 1-ig előzetes megírásával vegyük beküldeni kötelesek.

Ipar és kereskedelmi iskolák. Az ujvidéki ipar és kereskedelmi iskolában az előadások megkezdődtek és pedig az esti órákban tartatnak meg. A hatóság intézkedett, hogy az iparosok és kereskedők tanulóikat — pénzbiróság terhe mellett — rendszeren külfélandó vasút ügyszéknél is foglalkoztatják, s a vasút építésére kiállítás is f. hó 16-án az első-otok iparskola előkészítő és I. osztálya összesen 95 tanítvánnyal.

Elve eltemetve. A Szegedi Napló írja: Turinban Mezeri Ernő orsz. képviselő a nagy

Vérfagyaszító jelenet volt az, mely tegnap délután az újszegedi Tiszaparton lejött. A vasúti vonal fölött levő régi Tisza tölves kiaknázásán dolgoztak a munkások. Ott óra tájban egyszerre nagy zuhanás rástja meg az embereket s e pillanathoz látják, mint szakadt egy mélyen kiaknázott hatalmas föld-darab s mint temeti ez maga alá az akna-dorban dolgozó munkást. A megdöbbent pillanathoz fölcsúszva, az emberek lázas sütséggel hozzáálltak dnye eltemetett Kiss Lajos rábei illetőségű társuk megmentéséhez. Csaknem 5 percig tartott a munka, míg az eltemetett hárkunkantak s látszott, hogy a szerencsétlen a legvégzetesebb pillanatokkal küzdött, midon levegőhöz jutott. Társai azonnal ápolás alá vettek s egy közlök a hidhoz futott, hogy a rendőrséget értesítse. Azt a panaszt emelték azonban a kapitány előtt, hogy a hidvámpézárnok a hidnál levő rendőröknek megtiltotta a távozást, minek folytán az újszegedi bizottság nem jelentette az esetet. Így aztán a szerencsétlen ember több súlyos sebből végre kilóndhatott a parton minden orvosi ápolás nélkül. Végre is megmentőke az embertelenség, a jelenlevők a megsérült munkást kocsira tették és hazaszállították Rábára.

Torzsa községében az oszi vásár I. évi első napján lesz.

Hymen. Horvátovits Ernő szabadkai kereskedő és az iparban könyvvezetője fölé hó 17-én eljegyezte Rumberger Etelka k. a. t. — Dr. Singer Sándor ügyosztályi lakos és gyakorló orvos f. hó 26-án vette elöthöz Habermand David leányát Hermin k. a. t. Jankovics. Az eskü az ottani mahazban tartatik meg.

A nagybecskerek-pancsovai vasút ügyében, mint Pancsováról írják, az érdekeltek községek a napokban ismételen tanácskoztak, a tanácskozásokon Pancsova is részt vett, az ügy eddig abban a stádiumban van, hogy az előleges kérdések megoldása is hosszabb időt vesz igénybe. Az Új Zombolya s Pancsova közt gyakorló orvos f. hó 26-án vette elöthöz Habermand David leányát Hermin k. a. t. Jankovics. Az eskü az ottani mahazban tartatik meg.

Kossuth Lajost nem régebben meglátogatta Turinban Mezeri Ernő orsz. képviselő a nagy

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

Jaj neked ujságíró.

Talan senki úgy mint úri magam nem foghatja fel a „Zombor és Vidéke” keblétlen szerkesztőjének kényes helyzetét és kemény sorsát, mert hiszen szegényeké sokszor csak meg szaz alaplatkanul kiált kigyót, bezzak, en szanom ot, mert az Isten érzékeny természettel és bevélyének szíve adott meg, s minden lapszerkesztő szenvedési szívem legmélyebb lenégek hatolnak. Hisz mindenki tudja, hogy könnyebb a szenvedőnek a kúrsírhatja magát, s jól esik busungó lélekének ha panaszát barminek keblébe is öntheti ki. Miert nelegyen is egy jó napja a sok gond, faradság és bajjal küzdő szerkesztőnek, midőn abban a tudatban van, hogy találkoznak olyanok is, kik vele együtt éreznek és hitását méltányolni tudják.

Bizon arról soknak vajmi kevés és gyenge fogalma és sejtéle lehet, hogy mennyi kell turnie és szenvednie a „Zombor és Vidéke” valamint még sok más szerkesztőnek is, hiszen külvilágban lehetetlen is volna az ezer lejt sarkányának, mely elnevezés alatt természetesen a gyengéd és ártatlan „publikumot” értem, elöget tenne lehetetlen volna könnyedén és akarat kénszen, czífárbábnál czífárból dolgokat véghez vinni. Bizony ha édes anyád tudta volna, hogy mennyit kell szenvedned, „dehogy szült volna tégedet.” Valóban nem kis feladat és kellemes mesterség a „Zombor és Vidéke” s más hasonló lap megírása. Akárki olvassa, nem csak képesnek, egyszersmind hivatottnak érzi ma-

gát, hogy azt méltóan meg is bírálja, figyelmen kívül hagyva azt, vajon ért-e vagy nem? mert hat kritikát mindenki tud adni, hanem jobbat írni, arra már nem igen akad vállalkozó.

Ha a lap tréfálkozik, azt mondják, hogy túlzott, ha pedig nem „vicczel”, úgy unalmas. Ha kissé politizál akkor tullei politizál, korét, ellenben ha nem politizál, akkor azt mondják, hogy avval törődik csak ami körülötte történik. Nagyk a betük úgy pénzükert kevés tartalma van, kicsik azok, akkor olvasatlan és könybe láoának a szenek.

Kicsi az alakja az újságnak, úgy élvész a kében, és még sajtot sem lehet beöngölyölni, sarkányt se lehet belöle csinálni s a lustához kosáriba sem jut belöle, szoval kevés tartalma a penzt meg nem éri, ha pedig nagy az alakja, ismét ellenükre van, mert a tehénborhoz hasonlítják és átvlasasához, több nap szükséges.

Hozsz eredeti tárcákat újságodban, akkor a nép kiollóztat akat, közölsz olyant, azt mondják, lusta és kényelmes, hogy eredetij írj. Ha Pált dícséred, akkor szidalmaz és tonlot Péter, ellenben ha Pétert magasztalod, akkor meg Pál rosszája, mind-ezek után még csak akkor vagy kuruclud, ha egyiket sem dícséred, mert olyatén mündkettő neked rotn.

Írsz oly tárcát vagy vezércikket, ami a mamáknak tetszik, azt mondják a jópapaké, lenem más mint túrólo rongy és ablak tisztító, vagy pedig a mamák igényeinek nem felel meg, azaz az újságod nem alkalmas és nem illó a szűk közönségnek, a kibizton több kell, mint olvasás. Nem csak szel, hanem nézetben van, hogy az újság önmagától

készül és annak előállításához nem kell sem fáradság sem költség.

Ha otthon maradsz és sehová el nem méltanyolják a szinten faradságára létrehozott hetenkénti esakéyszer megjelenő lapot. Ha bálozol úgy köborló és semmitte vagy is hivatásod elhanyagolod. Ha pontosan mündent kihezsz, akkor a penzt nem becsületesen uton szerzed, és végre ha tisztán és tino mon jász, akkor szabadot nem fizeted ki. Nem méltan kérheted, hogy mit tógy, hogy a nagy közönség kedvében járj? Mert akár hogy vedel a macskát, mégis talpra osk az.

Azon országokban, hol az alkotmányos élet kevésbé kifejtelt és a Cultura nem all azon fokom mint nálunk, egész más viszonyban áll az illeto újságyszerkesztő olvasó közönségével. Nálunk a provinciában mint újságíró, minden családunk telöls tudósítógya vagy kinek minden egyes szót, mely a családjá tizhelyre illik közölni kell, s ha avval ellenkezébe jösz, rosszslasúkat fejezik ki.

Hihetetlen-e tehát, hogy ezen szakadatlan kerítázás, dícséret, guny és szekuatúra, oly annyira üldözi az újságírókat, hogy megjelenni mint a madár csirpellek, hogy a szó-szoros értelmében idessze lesz és minden könyvedget, melyet szorgalma és törekvése által lapja előállításához fúz, csakhamar nehézségekkel látja körülhalozva.

Ambar az olvasó közönségnek nagy része olvassa a hetenként háromszor megjelenő „Zombor és Vidéke”-t, a kávénál, szivart szilárdan, ebédután és este, de hogy tisztába lenem más mint túrólo rongy és ablak tisztító, vagy pedig a mamák igényeinek nem felel meg, azaz az újságod nem alkalmas és nem illó a szűk közönségnek, a kibizton több kell, mint olvasás. Nem csak szel, hanem nézetben van, hogy az újság önmagától

összekötve egy ily újsg létrehozása, no de képzoltem, hogy ráunk mennyire kevésbé méltanyolják a szinten faradságára létrehozott hetenkénti esakéyszer megjelenő lapot.

Hannu azértesaké vizagszaldt magad „Zombor és Vidéke”, hisz a te szenvedés elviseletét még is oly viszonyban állt egy amerikai újságíróhoz, mint Suppé családja, mon jász, akkor szabadot nem fizeted ki. Nem méltan kérheted, hogy mit tógy, hogy a nagy közönség kedvében járj? Mert akár hogy vedel a macskát, mégis talpra osk az.

Azon országokban, hol az alkotmányos élet kevésbé kifejtelt és a Cultura nem all azon fokom mint nálunk, egész más viszonyban áll az illeto újságyszerkesztő olvasó közönségével. Nálunk a provinciában mint újságíró, minden családunk telöls tudósítógya vagy kinek minden egyes szót, mely a családjá tizhelyre illik közölni kell, s ha avval ellenkezébe jösz, rosszslasúkat fejezik ki.

Hihetetlen-e tehát, hogy ezen szakadatlan kerítázás, dícséret, guny és szekuatúra, oly annyira üldözi az újságírókat, hogy megjelenni mint a madár csirpellek, hogy a szó-szoros értelmében idessze lesz és minden könyvedget, melyet szorgalma és törekvése által lapja előállításához fúz, csakhamar nehézségekkel látja körülhalozva.

Ambar az olvasó közönségnek nagy része olvassa a hetenként háromszor megjelenő „Zombor és Vidéke”-t, a kávénál, szivart szilárdan, ebédután és este, de hogy tisztába lenem más mint túrólo rongy és ablak tisztító, vagy pedig a mamák igényeinek nem felel meg, azaz az újságod nem alkalmas és nem illó a szűk közönségnek, a kibizton több kell, mint olvasás. Nem csak szel, hanem nézetben van, hogy az újság önmagától

háznőkia hosszabban nyilatkozott előtte a zsidókérdésről. Kossuth határozatlan szerencsétlenségnek tartja az antiszemita mozgalmat az országra és a nemzetre nézve, de reméli, hogy a nemzet józan eleme nem enged tovább folytatni azokat a dolgokat, melyek legutóbbi időben felzaklatták Magyarországot, végtelen kárra a nemzet hagyományos szabadelvűségére és szívére a humanizmusnak. A mennyire a távolból megismerhetette a viszonyokat, úgy találja, hogy az elsőbb népszavazás gazdasági érdekeit védelmezni kell nem úgy, hogy lerombolják a szabadelvi intézményeket, s a politikai és társadalmi hadas terén a nemzet visszamenjen a múltba és megsemmisítsen nevezetesen vívmányait. A zsidók vagyonosodását, azok élelmességeit és takarékoságukat tulajdonítja; nem ők a hibások, hanem a többiek, a kik a gazdasági terén öröklött hibáikkal fogva nem képesek versenyezni a zsidókkal. Ime, Amerika kőruzási között alig van egy zsidó, mert ott a zsidó nem képes versenyezni az amerikai életrealizáival.

Villamos világítás. Az újvidéki I. közalmom részintyartulat első lesz Újvidéken, mely a becsi villamos kiállítás tapasztalatait, fenyés eredményeit érvényesítve, a villamos világítást gozmalomban legközelebb alkalmazni fogja.

Erdekes lelet. Mint az Újvidék írja — az újvidéki nagy, áll. ipar és kereskedelmi iskola Winklé István urtól egy Kamenczán a kavicsban talált kőkorszakbeli kő-szilánkot (kes) kapott. A szilánk (87 m. m. hossz, 16 m. m. széles és legnagyobb vastagsága 5 m. m.) gyengen hajlott és élei letördelvük, úgy latszik használat közben kopott és a csiszolásnak nyomait sem mutatja.

Kiállításunk alkalmából.

— Zenekarok versenye. —

A Bács-Bodrogi megyei gazdasági egyesület által Szabadkan rendezett terményvásárral egybekötött gazdasági termény és mérhető kiállítás alkalmából a vidéki vendégek és a szabadkai megismerkedésre a kiállítási bizottság szombaton belepti díj fizetése mellett a Hungaria szállodában zene-estélyt rendezett. Két czigány zenekar húzta a szebbnél szebb magyar dalokat, keringőket, operettek és operákat.

A bajai és szabadkai primások voltak az est hősei. Egyeznassal versenyeztek. Dankó Gábor bajai és Piroš Józsa szabadkai primás küzdött egymás ellenében az elsőbbség dícsőségért. Csak úgy sirtak a hegedűk. A vereték gyöngyözött hóboklokban. Kezeikben a hegedű meg sem latszott, valami túlvilági büvös-bajos szemlencze változott át. Mintha csak a régi magyar dalainak húzta volna talpa alatt. A magyar „trist”-nél kiseretese hangokat hallottunk. A lassu csardással pedig szorongva éreztük szívünket. Úgy fájt valami. A régi jó idők jutottak eszünkbe, a midőn még nem kellett a magyar népek azt prédikálni, hogy a becsületest embert fogadja be tartságába és csak a becsületest lökje ki onnan. Jó idők voltak azok, mert mindenki be-

népek, igazságosnak és igazságtalannak soden ellenség és rossz akaró ellensúlyos. Nincs oly líkánusnak, angolnak, németnek, franczának, hisztás, mely annyi ellenséget és kiengesztel-viz, sor, bor, palinka, spiritus, rum és kávének, ivónak, method-, bap-, és spiritistának és ivónak, method-, bap-, és spiritistának és tudja isten meg ki nek nek tessék és legyen nyere.

Meg követelik tőle hogy második „Bosko” legyen, ha szükséges magát láthatatlanná tennie. Ertsen torz-képet és pupos hátat csinálni, kezét pedig ököre emelni. Az elegetlen elő-héző gúnybeszédre, a hitellező vagy a politikai szidalmaira nevetnie kell. Megbuzsúlója legyen az ildőzött artatlanságának, ha szép az illeto és terhet viselje vagy ellene küzdjön, ha rut. — Mindent lasson és ne lasson, és mindent tudjon.

Vegre, ha minnierre képes, tudja, bírja, tesz, az és véghez visz, úgy jó módja lesz a földön, nem sokáig éhezik és szomjazik az igazag, elismerés és egyéb hasznos dolgok után.

Ha azonban fölött nyugalomba helyezi, az utolsó terjedelmes cikket megírta, az utolsó oló-vagast megette, akkor bizonyára egy szegletben az öngyilkosok mellé temetik. A háladosat publikum pedig következő feliratu sírkövet állítja neki. — „Itt nyugszik egy amerikai nemes ember, ki a nép kivá-naimának mindenkor híven megfelelt.” — E eloadottakhoz képest, latjuk mily feladatlanságot van az amerikai újságíróknak és ez vizag-ság, de mégis azt constatálom, hogy min-

Halátlanság volna azonban az új-ság irótlak, ha el nem ismernék azt hogy hivatásuk sok minden barátot és jó akaró-teremt; de mégis azt constatálom, hogy min-

csületes volt. Ha pedig volt viszály, ez csak onnan keletkezhetett, hogy edes háznőkünk nem bírta boldogja akarta tenni. Ez volt a méltó küzdelem!

De hát mi nem akarunk politikálni, hanem referálni a zeneestélyről. Zene-estélynek nevezük, mert biz’ isten az ismerkedésről ezuttal szó sem volt. Még csak felkötőként sem hallottunk. Hanem aztán zene-estélynek a szó teljes értelmében megfelelt. Fjélti tizenkét óráig tartott a verseny. Dankó Gábor zenekara eljátszotta a „Pique Dame” operet-tenek ouvertüre-ját, „Egy éjszaka a Balaton tavon”-féle keringőt, Bánk-Bánk egyve-letet és számos magyar népdalt. Piroš Józsa zenekara pedig megkezdte 12 magyar népdallal. Aztán „Ich liebe dich” keringőt, a Szevilái borbély operette egy részét, a Syrenen-zauber keringőt, lassu és friss-csárdásokat.

Felvitte játszott a bajai zenekar. Minden egyes eljátszott piece után nagy tapsvir-ri fogadta a kelet által megharmított műve-zekeket. Nagy volt a feszültség. A publikum felvitte majd Dankot, majd Pirošt alította a nyertesnek. De hogy igazsádosak legyünk, a szabadkaiaknak sokat nyomott a mérlegbe a localis patriotizmus.

Piroš Jósikát mindenféleképp bűzították, hogy ne hagyja. Benne edes mindnyáunk di-csőségét láttuk, mert ő nekünk igen drága kin-csésnek. Nagyon sok pénzünkbe került már. Fjút volna, ha kudarcot vallottunk volna. Pedig jó ideig ilyen dolgok lesújtó benyomása alatt állottunk. Még az asszonyok is, a kik pedig Piroš művészetében a netovábbot tartják, bal-jóslattal fordultak felénk, hogy mit tartunk a kimenetelről. Dankó avagy Piroš lesz-e az első?

A bajai nők kicsinylen beszéltek Pirošunkról, de hölgyeink csak azért is opponál-tak. Jobban mondva, nem opponáltak, hanem kerteskedtek Piroš mellett. Latni kellett a sturnot, melyet a versenybírók kiállítottak. A szabadkai nők folyton-folyvást informál-mentek hozzájuk és csakugyan mint minden-tilt, úgy itt is sikert arattak. A bíróbíró bizottság engedte magát általuk befolyásolt-mi. A „cherchez la femme” itt is érvényre emelkedett.

Hallottunk a jury által bíralatot, melyből nagyon kiritt a szabadkai hölgyek inform-atiója. Ugyanis olyféle ítéletet kaptunk, hogy a kecske is jóllakék és a káposzta is meg-naradjon.

Piroš Józsa a magyar zene, Dankó Gábor pedig az operában lett az első.

Az ítéletet három zeneműt. Gaál, Hor-váth és Bodrogi, valamint Sátor Jenő királyi ügyész, Dr. Mikló Izidor, Vojnits Imre s Mor-va Akos postafelügyelő hozta.

Okos az ítélet; mert valóban mindkét város büszke lehet zenekarára. De ez alkal-ommal, bármennyire nehezeznék esik, az igaz-ság érdekében ki kell jelentenünk, hogy ha Tamás meglévelel akarunk mérlegelni, Dankó zenekarának jó játéka többet nyom.

Nem mondhattuk ki egyenesen, hogy a bajai banda volt tényleg a győző, de a tisztelt olvasó soraink közt kitalálhatja a való-ságot.

den barátot, a kit tolla által szerzett, szaz-ellenség és rossz akaró ellensúlyos. Nincs oly líkánusnak, angolnak, németnek, franczának, hisztás, mely annyi ellenséget és kiengesztel-viz, sor, bor, palinka, spiritus, rum és kávének, ivónak, method-, bap-, és spiritistának és tudja isten meg ki nek nek tessék és legyen nyere.

Alig volna érdemes ilyen csekély elismerés és rokonszenvelő a nehéz harcot nem volna kezdendi, ha az újságíró öntudata nem volna patizs, mely minden rágalom gúny és ellen-székeskedés ellen megóvja és kárpótlást sze-vez neki, továbbá hogy minden kötelességet kiel, becsületesen, lokusmeretesen és híven teljesítette. Vegre azon öntudat, hogy hiva-tásának nehéz és akárhányzór haladatlanságot, feladatait oly jól, mint tehetségében áll-teljesítette.

En ugyan kértlenül, de ennyiben még-is méltányolni akarom a szegény lapszer-kesztőket, a kik közt talán a „Z. és V.”-ének nyoma a legrosszabb dolga. Ne is legyen!

Ypslanti

Még most is zug-buz a zene füleinkben. Sir a hegedű, szorul szívünk. De nem foly-tathatjuk, mert a kiállításra kell mennünk. Ez most vasárnap 10 órákor megszürdürranások jel-zik a kiállítás megnyitását.

Buchwald Lázár.

Egy kis orvosi tudakosság.

De azért csak tessék olvasni.

A mint van divatköröség, azonképp van körságos divat, és néha megesik, hogy ezek egyike szül a másikat.

A divat hatalma általán sohase volt, nem is lehetett oly nagy, mint mai napig. Sem terjedhetett a futótűz gyorsaságával sem, nemhogy még annál is sokkal gyorsabban, hisz a futárvonat gözmozdonya bizonynyal se-besebben rohan annál a tűzöl is mely a délvégi nap hevében lesült amerikai praiken-ke lóhol végig.

És ilyen sebesen terjed ma a divat, és nemcsak az öltözék s egyéb füvevények dol-gában. Mert a szokások, erkölcsök divat-át is hamarabb közvetíti a sajtó és a szemé-lyes közlekedés könnyűsége.

Aztán ez a kor annyira rohamosan hal-mozza egymásra a sok találmányt, újítást re-formot, hogy másfél óra nem ér rá még elegeg gondolkodni sem azok czélszerűsége vagy veszélyessége felől, nem hogy ha már fölfedez-te, a törvényes intézkedésre azok betiltásával.

Jelenünk egyik igen szomorú körságos (móte: az öngyilkosságok, az örülések esetei-nek egyre fokozódó gyakorisága. Mi lehet ennek az oka? Nem-e az uralkodó divatkör-ság valamely körságos divatja?

Ha az ok netalán oly természetű, hogy egyszerű jó tanácssal, véleményvel is el- lehet távolítani, hát ugyan mért rejtjük vé-ka alá e jó tanács gyertyavilágát?

Nem vagyok orvos, de tiszteltem, melyet e tudományt és avatott művelői iránt érzök, oly mérvű, hogy kegyeletnek is helyik. Annál fogva azt a véleményt, melyet itt kife-jeznék szándékomban, nem is nevezem még vé-lőménynek sem, csupán egy laikus gyanakvá-sának és mint ilyen, ajánlom az illetékes szak-embereknek figyelmébe.

Itéljük meg kik, van-e benne valami igaz-ság és azután mondják ki ok, kedvező eset-ben — a helyes vélemény jó tanács alak-jában.

Eszmemememem ugyanis a következő: Társadalmi bajok, tragikai katasztrófák sze-recsétlen existenciának minden időben vol-tak. Az öngyilkosságok, örülések esetei me-g sem voltak így szaporák; e tünet nem öltötte magára e járványosság jellegét.

De nem is szükség e tekintetben hogy a multa hivatkozzunk. A jelen példája maga is elegendő arra, hogy egyebüt kell a baj okát keresnünk. Hiszen látjuk, hogy a szerencsét-esség ugyanazon, még jóval nagyobb fokát is egyik-másik, sőt a legtöbb egyéniség ki-állja, míg némelyiket sokkal kisebb baleset az öngyilkosság vagy örület örvényébe kerget. Vannak lelki, testi szervezettek, melyek haj-lammal bírnak erre és ezek azok, a kikkel olykor alig látszó csekélyebb malheur elvez-teti a belső egyensúlyt. Mig aztán vannak olyanok, a kik erre egyáltalán képtelenek. A kik husz évi börtönt, siralomházat kiállanak, a kik Casamiccola romjai alól száz órai élye eltemelkedés után ép elmével kerülnek elő.

Semmi kétség tehát, hogy itt nem a szerencsétlenség, nem a fájdalom, vagy öröm nagysága, de az egyéni diszpozíció a határo-zó. Úgy kell lenni, hogy a mai nemzedék idegrendszer van szokatlanul földúltabb al-palotában.

De hát mi okozza e túlságos idegiz-gatottságot? Talán a hízas szellemi munkásság, az értelmi képesség megerőltetése? Valamivel ez is járulhat a bajorhoz, de koránsem ez lesz annak valódi oka. A nagy szellemi munkásság mellett sok kitűnő ember megöli a 90-ik évi, a legtöbbjében kedélynyugalomban. Az oknak valami fizikai, testi felzettségben kell rejtenie. Valami olyan életrendi természet-ségben, olyan szokásban, a mi régebben nem volt divatban, és csak a mai ivadék kapta föl.

Az egészségátannak kétségkívül vannak olyan általános törvényei, melyek tudisa nem csupán az orvostan szakembereinek kiváltá-sága.

Egy ilyen az, hogy minden orvosság — vagyis: minden nem a rendes, nem a mind-nennapi használatra szánt szer vagy művellet — nem senleges természetű; megölygöit vagy megöl, használ vagy árt, az utasítás he-lyességé vagy elhibázott volta szerint.

Senki sem tagadhatja, hogy a gőzfürdő, a hideg és ásványvizgyógyomól általánan alkalmas számos nagy betegségét gyógyíthat-meg. Rekedtség, meghűlés ellen a goz, gyom-rornath, májban, ellen a marienbadi, karls-bad, daganatok ellen a budai kénés és vele rokon meleg ásványfürdők hatalmas gyógy-erővel bírnak.

De mi történik?

Az, hogy a legtöbb ember orvosi tanács nélkül, sokszor minden szükség nélkül, de- rőre-horára neki megy a hideg viznek, forró gőzök, ivó gyógyomólak. Kiváltképpen pedig a hidegvíz és a gőzfürdő vaktában, szükség nélkül vagy nem indokoltan és nem a kellő elővigyázat mellett való használat van di-vathat. (Folyt. köv.)

NOVELLA-TÁR.

Megérdemelt boldogság.

(Elbeszélés.)

Írta: BÁNYAI GÉZA.

(Folytatás.)

II.

Akarok!

Bálint Péter a jobbmódu gazdák közé tartozott Kerekükton, de hogy a felesége meghalt, az idők jászára nehezlőni kezdett föl- tölte. Hiába, annyira a ház lelke. Azonkívül meg néhány rozsz estendő is növelte a bajt, úgy hogy lassan-lassan a szomszéd Csajkás Dömötör kölcsöneire kezdett szoruli.

Csajkás Dömötör vala pedig a falu uzorsá- sa. Azzelgény, csunya ábrázattal, kihez csak Buzás Katónak lett volna kedve férjhez men- ni, a falu agszűzének, de ez is bizonyára inkább a pénzés láda kedvűt mint Dömötör uramért. Csajkás igérgette is neki, hogy el- veszi, no mert gyakran és nagyokat vacsorál- tala, hanem egyzerre csak mást gondolt.

Egy idő óta maga kezdte kínálgatni Bálint Péter szomszédjának s látszólagosan a legnagyobb szívszűzével a kölcsönöket meg- pedig kamat nélkül, miket a szegény halás- szízzel fogadott, csakhogy Juliskaja szem- ből se lásson szükségét, mikor aztán e köl- csönök annyira felszaporodtak már, hogy szeg- eny Bálintnak még reménye sem lehetett azokat visszafizetni, egyszer csak — épen a dobai vásár napján — a lelketlen uzorsás atkoptogtatott hozzá.

— No hát hogy mint vagyunk edes szomszéd uram — kérdé fanyer edes mosoly- lyal. — Jól, amit látom. Én is csak még vagyok, de esakis hogy meg vagyok ebb n a czudar pénztelen világban. Epen azért is jöt- tem most, hogy a jövő hétre fizesse mar viz- szá szomszéd uram a mivel tartozik, mert nekem is szükségem van rá.

A szegény ember összérezett, s nehéz sóhajjal mondta:

— Nincs miből.

— Ej dehogy nincs, hisz Juliska lánya most is vásározik, vesz pühtkát, rúmás eszmadát, cicizomat.

— Az nem igaz. Szegény a vásznat vit- te be, a mit maga szőtt.

— No, no, azért ne tüzeljen edes szom- széd. Csendesebben is elvégeztethetik a mi ügyünköt. Annyi az edés edes szomszéd uram, hogy kerítse elő a jövő hétre azt a 600 fírtó valahonnan, mert lássa, nem visel- né el a lekem, ha meg kellene töltenem a do- bot háza előtt s aztán el kellene mennie lá- nyával koldulni.

— Koldulni? Oh jaj nekem! Szomszéd! Edés jó szomszéd. Hat még ez is eszibe jut- hat, hogy én leányomat koldulni vigyem. Ir- galmazzon, kegyelmezzen nekem.

Az uzorsás arczán hyena szerű vigyór- gás villant meg s aztán elgondolkozni látszék.

— Bálint szomszéd, mondd egyet. Én Istennek s minden ő szenteinek nevére es- kéztöm, hogy már régóta szeretem a kigyel- med Juliska lányát, hat ha ötöt nekem adja akkor eltépm az adósevelet s boldoggá te- sem mindkettőjüket.

Zokogásszerű sóhaj röpített be az abla- kon a házba. Oh, hol van az a vagyon am- ivel meg bírnád fizetni e sóhajt te lélekkufar?

Szegény Bálint mint kit a villam suit, oly megdermedten állt e szavak hallatára, de aztán fölésmelve hirtelen válszolt:

— Soha. Inkább koldulni megyek.

— De hát miért? Ha szép nem is va- gyok, enyhít azon apénz, 45 esztendőmöl- olvaszt 20-át a szép kis feleség, s aztán mondia, hat rozsz vagyok-e.

— Jól van, szől keseritien felkaczgva a szegény meggyötört ember. Megkérdezem leányomat s ha aztán ő azt mondja, hogy „igen,” ha el akar menni feleségül egy ilyen . . . ilyen falu szépségéhez, nem bánom, men- jen, jó kedvemben még magam is tánczok a lakadalmam s akkor aztán a koldusbót füstre teszem. . . . hahaha. De ha azt mondja hogy nem, akkor csak hadd dobóják el a szegény Bálint Péter házat, de lánya boldog- ságát nem áldozza fel. S most hagyjon ma- gam, Isten áldja meg.

— Jó! Hát ebben maradjunk. De meg- kérdezé ám, holnap előjök a vászért. Jó éjszakkát. (Folytatása köv.)

Felolvaszt szerkesztő és kiadó-laptulajdonos:
MÜLLER GYULA.